

I E G U L D Ī J U M S T A V Ā N Ā K O T N Ē

8.3.2.1./16/I/002

Nacionāla un starptautiska mēroga pasākumu īstenošana izglītojamo talantu attīstībai

Strūgu iela 4, Rīga, LV-1003, tālr. 67350966, e-pasts: info@832.visc.gov.lv

Vēstures valsts 26. olimpiāde vidusskolas posma (10.-12.klašu) izglītojamajiem
„Iedzīvotāju migrācija Eiropā 1939-1949”

PROGRAMMA

Otro pasaules karu pavadīja viens no lielākajiem iedzīvotāju migrācijas vilņiem Eiropas vēsturē. Līdz 1945. gada sākumam kara dēļ mājas bija nācies pamest vairāk kā 50 miljoniem cilvēku. Karadarbības izbeigšana nevis pārtrauca masu migrāciju, bet tieši pretēji – to pastiprināja. Migrantu straumes Eiropā plūda dažādos virzienos. Daudzi vienkārši mēģināja atgriezties mājās: demobilizētie karavīri, atbrīvotie karagūstekņi, piespiedu darba strādnieki, bēgļi. Citi, kam kara laikā bija izdevies izvairīties no pārvietošanas, tagad bija spiesti doties ceļā, ņemot vērā kara sekas: jaunas robežas, jauni politiskie veidojumi, jaunas nacionālās identitātes.

Olimpiādes temats ietver ne tikai 1939.-1949. gadā notikušās iedzīvotāju migrācijas virzienus un apmērus, bet arī tās tiešos un plašākos cēloņus, kā arī sekas, sākot ar atsevišķu migrācijas skarto iedzīvotāju dzīvi un beidzot ar sabiedriskajām un politiskajām norisēm Eiropā kopumā.

Olimpiādē uzsvars tiks likts uz vēstures avotu izpratni, izmantojot gan tekstus (tostarp valsts iestāžu dokumentus, atmiņas, dzeju, anekdotes), gan vizuālus avotus (tostarp plakātus, karikatūras un fotogrāfijas).

Programmā piedāvātie vēstures avotu krājumi un literatūra paredzēti olimpiādes dalībniekiem, lai atbalstītu viņu gatavošanos dalībai olimpiādē. Šis saraksts nav nedz visaptverošs, nedz obligāts. Olimpiādes izstrādātāji negarantē, ka uzdevumos iekļautie avoti tiks ņemti tieši no šīm krātuvēm. Šeit norādīto uzziņas avotu uzdevums ir palīdzēt izprast laikmetu kopumā un iedziļināties tā atsevišķos aspektos.

Normans Deiviss. Eiropas vēsture. **XII nodaļa. Sadalītā un nedalītā Eiropa.** (2009).

Tonijs Džads. Pēc kara. Eiropas vēsture pēc 1945. gada. **Pirmā daļa. Pēc kara: 1945-1953** (2007)

B. Kaya. **The changing face of Europe - population flows in the 20th century** (2002). Pieejams: <https://rm.coe.int/1680494249>

Latvijas Okupācijas muzeja mācību filmas:

Uz visiem laikiem. Vācbaltiešu izceļošana <https://youtu.be/oPEj06DNzQY>

Pāri jūrai. Bēgšana uz Zviedriju <https://youtu.be/1ACwYv9ZXSo>

Deportācijas. Divas nakts, viens noziegums <https://youtu.be/y-U2wb8Wtca>

Latvijas Nacionālā arhīva virtuālās izstādes:

„Baltijas valstu bēgļu nometnes Vācijā. 1944– 1951” http://www.archiv.org.lv/baltijas_dp_vacija/

„1941. gada 14. jūnijs Latvijas apriņķos” <http://www.archiv.org.lv/aprinki1941/>

Aizvestie. 1941. gada 14. jūnijs. <http://www.archiv.org.lv/dep1941/>

Top grāmata "Aizvestie. 1949. gada 25. marts". <http://www.archiv.org.lv/25marts/>

Muzeja un pētniecības centra "Latvieši pasaulē" virtuālā izstāde "**Latvieša kofēris**" koferis.lapamuzejs.lv